

Prašičja kuga na pragu Slovenije

Nevarna je že rezina salame

Strogi ukrepi za preprečevanje vnosa bolezni iz Hrvaške – Strah pred gospodarsko škodo

LJUBLJANA – Le upamo lahko, da jim bo na Hrvaškem uspelo zajeziti širjenje klasične prašičje kuge (KPK) in da se ne bodo pojavljala nova žarišča bolezni, saj je z vsakim novim primerom, vsakim novim žariščem tudi večja nevarnost za slovenske rejce in gospodarsko škodo, ki lahko sledi, je dejala **Vida Čadonič Špelič**, direktorica slovenske veterinarske uprave (Vurs), po najnovejšem hrvaškem razkritju o prašičji kugi tik ob slovenski meji.

»Ne smemo biti panični, vendar pa moramo biti na najvišji ravni pripravljenosti, zato da preprečimo vnos bolezni v državo,« je dejala **Vida Čadonič Špelič** pri naštevanju glavnih ukrepov na okuženem območju, ki po zarisanih krogih hrvaške veterinarske oblasti zdaj že zajema tudi kraje na slovenski strani, v brežiški občini. Od včeraj je v trikilometerskem okuženem območju, v katerega sodijo kraji Bojsno, Dramlja, Jereslavec, Kapele, Slogonsko, Stara vas-Bizeljsko, Vrhje in Župeljevec, prepovedan premik in prevoz prašičev; obvezna sta čiščenje in dezinfekcija prevoznih sredstev; rejci morajo poskrbeti za dezinfekcijske pregrade na vhodih in izhodih s kmetij in farm; obvezna je prijava vsakega pogina prašiča uradnemu veterinarju. »Strogo prepovedano je krmiti prašiče s pomijami, kar je tudi sicer zakonsko prepovedano že nekaj časa, toda mali zasebni rejci te prepovedi velikokrat ne upoštevajo, kar vemo,« je priznala direktorica Vursa in dodala, da že ena rezina domače salame iz območja z boleznijo KPK lahko povzroči pri nas »požar, če ta pride v pomije, ki jih poje prašič«.

Zaradi KPK na Hrvaškem so zaskrbljeni tudi v podjetjih z velikimi rejami prašičev. **Marko Višnar**, direktor Farm Ihan (tudi predsednik GIZ prašičereje Slovenije), ki redijo v svojih obratih približno 150.000 prašičev na leto, zdaj jih imajo približno 75.000, je dejal, da bi bili pri najbolj črnem scenariju – če se bolezen pojavi tudi v Sloveniji – ob letošnji izpad proizvodnje. »Vse bi morali ustaviti, usmrtiti živali, vse razkužiti in začeti na novo. Pravzaprav bi bili ob dvoletno proizvodnjo.« Zato je zdaj tako zelo pomembno, da s preventivo preprečimo vnos prašičje kuge v državo. »Ker območje ogroženosti že sega v Slovenijo, je za nas, za našo farmo v Krškem, že velik problem. Tam smo vse dostope zaprli, blokirali smo ceste do farme, čeprav je še zunaj kroga ogroženosti. Na tej farmi je 25.000 prašičev.«

Prvi pojav bolezni v Sloveniji bi poleg pobijanja živali na okuženem območju pomenil zaprtje meje za trgovanje, kar bi občutili rejci, pa tudi mesnopredelovalna industrija. »Živali so spitate do določene teže in potem morajo v klavnico. Meso zaklanih živali gre lahko v prodajo le, če je termično obdelano, torej v konzervah. Že količine te predelave v konzerve so lahko logističen problem. Ta je tudi sežg pobitih živali, če izbruhne okužba. Ker je onemogočena prodaja, to lahko povzroči zlom celotne prašičereje v Sloveniji. Glede na to, kako majhna je Slovenija, sta dovolj že dve žarišči,« pravi **Višnar**, ki tako kot direktorica Vursa svetuje ljudem, naj ne hodijo na okužena območja Hrvaške obiskovat sorodnike, in opozarja, kako nevarno je lahko prinašanje domače hrane od tam.

Dejan Židan, predsednik uprave murskosoboške Panvite, ki ima v reji na lastnih farmah in pri koope-rantih 65.000 prašičev, pravi, da sami že ves čas skrbijo za strog veterinarsko-sanitarni red v rejah. Od države pa pričakujejo, da bo storila vse pri preprečevanju vnosa hrane. Zelo jasno mora opozoriti ljudi, ki s Hrvaške vstopajo v Slovenijo, naj se branimo pred KPK, ki lahko ogrozi naš izvoz svinine oziroma izdelkov iz svinine. Še posebej budni pa bi morali biti pri dnevnih migracijah ljudi, ki prihajajo na delo iz sosednje države in prinašajo s sabo hrano. »Nujen je tudi poostren inšpekcijski nadzor, ki naj v rejah preprečuje uporabo pomij. Te so prepovedane za prehrano prašičev, pa jih v manjših rejah še kar uporabljajo. Zdravstvena inšpekcija pa naj bi budno nadzirala vse prehranske obrate, v gostinstvu, v podjetjih, vrtcih, šolah, ki pripravljajo hrano, da se ostanki te uničijo, kot je predpisano, in da ne konča v rejah prašičev,« je opozoril **Židan** in dodal, da pojav KPK ni sramota in da je to bolezen, ki se lahko pojavi tudi v najrazvitejših državah.

MARJETA ŠOŠTARIČ

foto Damjan Žibert